

J • ENSUU

VARHAISKASVATUKSEN

ARVIOINTIRAPORTTI 2020 – 2021

ARVIOINTISUUNNITELMA 2021-2022

31.05.2021

Koonnut: Erja Hirvonen

Sisällys

1.	YLEISTÄ ARVIOINNISTA.....	3
1.1	Mihin varhaiskasvatuksen arviointi perustuu	3
1.2	Arvioinnin tasot Joensuun kaupungissa	4
2.	VUOSISUUNNITELMIEN ARVIOINTI	5
2.1	Yhteenveto arvioinneista.....	6
3.	KEHITTÄVÄN PALAUTTEEN TUOTTAMA KUNTAKOHTAINEN ARVIOINTI	7
3.1	Kehittävän palautteen tulokset koko varhaiskasvatuksesta	7
3.2	Oppiminen, liikkuminen, emootiot ja sosiaalisuus.....	9
4.	HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUIDEN HALLINNON KERÄÄMÄ ARVIOINTITieto.....	13
4.1	Lepohetkien arviointi.....	13
4.2	Liikkuva varhaiskasvatus nykytilan arviointi.....	18
4.3	Asiakaskysely huoltajille	18
4.6	Henkilöstökysely	25
5.	KESKEISET MÄÄRÄLLISTEN JA TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI	27
5.1	Määrälliset arvioinnit.....	27
6.	ULKOISET ARVIOINNIT	29
7.	ARVIOINTIRAPORTIN 2020-2021 TIEDON KERUUN MENETELMÄT TIIVISTETYSTI	29
8.	AIEMMAT TOIMENPITEET JA RAPORTTIIN POHJAUTUVAT KEHITTÄMISEHDOTUKSET	30
8.1	Arviointiraportit 2019-2020 arvioinnin kehittämiskohteet ja tehdyt toimenpiteet	30
8.2	Arvioinnin kokonaisuus ja arvioinnin kehittämiskohteita tuleville vuosille	31
9.	Varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteet 2021-2022	32
10.	Arviointisuunnitelma 2021-2022	33

1. YLEISTÄ ARVIOINNISTA

1.1 Mihin varhaiskasvatuksen arviointi perustuu

Varhaiskasvatuksen arviointi perustuu varhaiskasvatustalakiin. Arvioinnista on säädetty §:ssä 24, jonka mukaan

24 §

Varhaiskasvatuksen arviointi

Varhaiskasvatuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata tämän lain tarkoituksen toteuttamista ja tukea varhaiskasvatuksen kehittämistä ja edistää lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.

Arviointien keskeiset tulokset tulee julkistaa.

Varhaiskasvatuksen arviointi on siis kunnan lakisääteinen tehtävä. Varhaiskasvatustalassa säädetään, että varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Ulkoisesta arvioinnista vastaa Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi).

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelma perustuu Karvin Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset –asiakirjassa esiteltyihin laadun indikaattoreihin, jotka jakautuvat prosessi- ja rakennetekijöihin. Prosessitekijöillä tarkoitetaan yksikön pedagogista toimintakulttuuria ja varhaispedagogiikan ydintoimintoja, joilla on suora yhteys lapsen kokemuksiin. Prosessitekijät kuvaavat, miten varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä käytännössä toteutetaan. Rakennetekijät puolestaan ovat varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyviä tekijöitä, joita määrittävät ja säätelevät esimerkiksi lait, asetukset ja varhaiskasvatuksen järjestäjän tekemät linjaukset.

Joensuun varhaiskasvatuksen arviointia tehtiin toimintavuonna 2020-2021

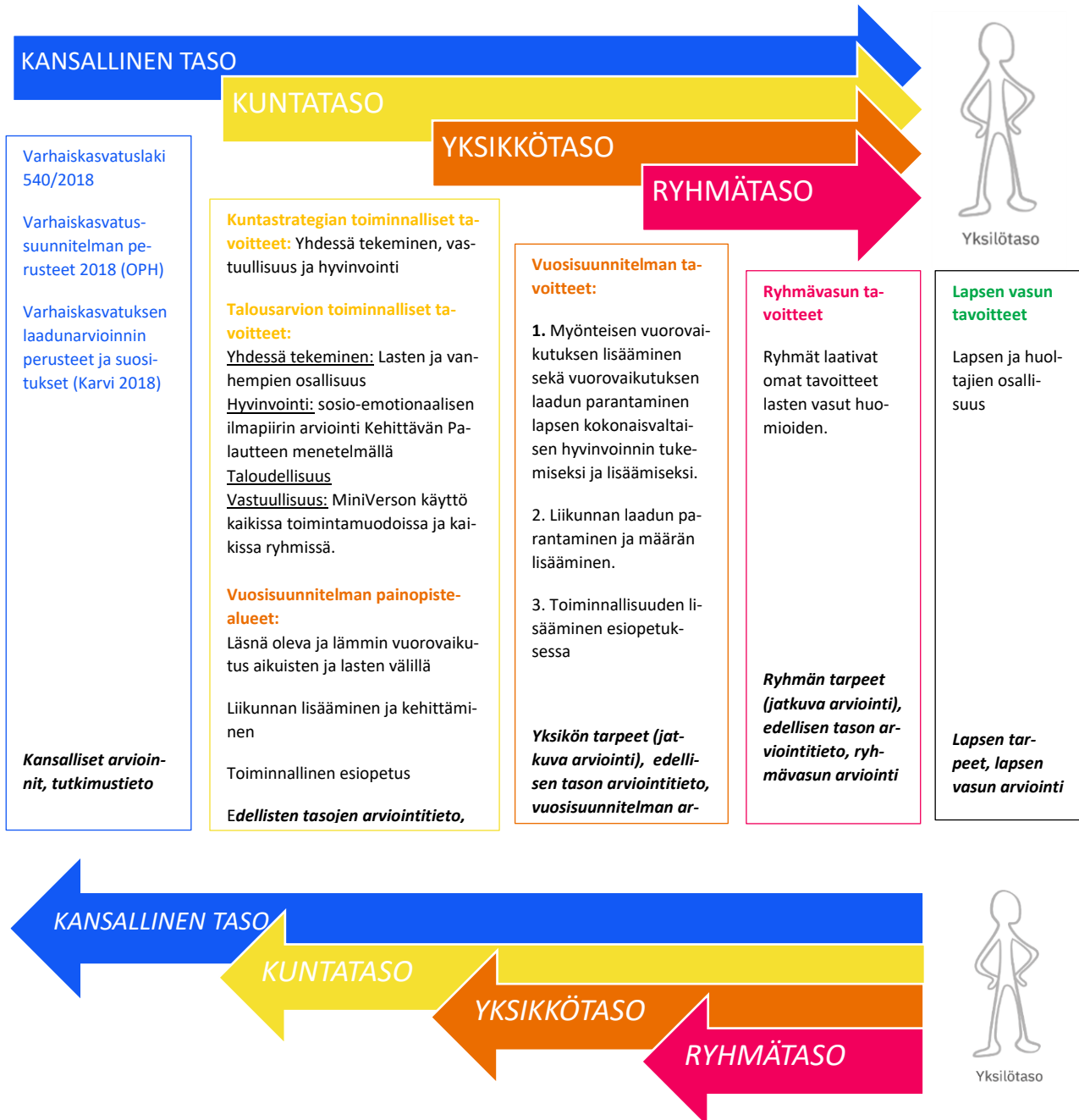
- kaupungin strategian arvioinnin yhteydessä
- toimeenpano-ohjelman tavoitteiden arvioinnin yhteydessä
- talousarvion arvioinnin yhteydessä
- Kehittävän palautteen järjestelmällä saatujen tulosten kautta, tulokset perustuvat lapsiryhmissä tehtyjen observointien tuottamaan tietoon ja Reunamo Education Research Oy:n niistä tekemään analyysiin sekä
- palvelunjärjestäjän itse eri menetelmin tekemiin arviointeihin ja asiakaskyselyihin.

Prosessitekijöiden arviointia tehdään vuosisuunnitelmien, ryhmän varhaiskasvatussuunnitelmien sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien arvioinnin kautta. Rakennetekijöiden arviointi toteutetaan kaupungin strategian, toimeenpanosuunnitelman ja talousarvion tavoitteiden sekä Kehittävän palautteen arvioinnin kautta.

Varhaiskasvatuksen kansallista arviointia Suomessa ohjaa kehittävän arvioinnin viitekehys. Myös Joensuun varhaiskasvatuksen arviointia toteutetaan kehittävän arvioinnin viitekehyksessä. Lähtökohtana arvioinnille on se, että arvioinnin lopputulosta tärkeämpää on arviointiprosessi, sen aikana ja jälkeen tapahtuva toiminnan kehittäminen sekä vahvuuksien tunnistaminen.

1.2 Arvioinnin tasot Joensuun kaupungissa

Joensuussa varhaiskasvatuksen arviointi toteutuu läpileikkaavana kuntastrategiasta aina tiimin ryhmävasuun ja lapsen vasuun saakka.

Kuntastrategiaan kirjoitetut teemat ja tavoitteet tukevat vision saavuttamista ja nousevat kuntatasolla havaituista vision toteutumista edistävästä kehittämistarpeista. Kullekin toimialalle on asetettu omat tavoitteet ja jokainen palvelualue miettii millä tavoin sen toteuttamat palvelut edistävät toimialan tavoitteiden toteu-

tumista. Yksi strategiassa hyvinvoinnin toimialalle esitetty tavoite on: ”Meillä on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Koulutuskaupunkina tuemme jatkuvaa oppimista.” Tämän tavoitteen alla on indikaattorina/toimenpiteenä ”Läsnä oleva ja lämmin vuorovaikutus aikuisten ja lasten välillä.”. Nykytilaa kuvaa Kehittävän palautteen kautta saadut vuoden 2021 tulokset ja tavoitetaso on kehittämistavoite, joka siirtyy palvelualueen tavoitteeksi. Laadukkaat varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut ovat osa kaupungin strategiassa hyvinvoinnin toimialalle asetetun tavoitteen toteuttamista. Vuorovaikutuksen lisääminen ja kehittäminen sekä esiopetuksen toiminnallisuus puolestaan ovat osa laadukkaita varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluita.

Kuntastrategiaan kirjoitetut tavoitteet nivoutuvat taloussuunnitelman toiminnallisiksi tavoitteiksi. Kuntastrategia ja taloussuunnitelma ohjaavat kunkin palvelualueen toimintaa ja palvelualueen sisällä samat yhtenevät tavoitteet näkyvät vuosisuunnitelman painopistealueina. Vuosisuunnitelman painopistealueet perustuvat kehittävän palautteen observoinneista nousseisiin kehittämiskohteisiin. Vuosisuunnitelman painopistealueet on jaettu pienemmiksi tavoitteiksi, joita vuosisuunnitelman kautta toteutetaan yksiköissä. Vuosisuunnitelman tavoitteet siirtyvät yksiköissä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiksi, jotka muodostetaan huomioiden lasten varhaiskasvatussuunnitelmista nousevat ryhmän toiminnan kehittämistarpeet.

Tavoitteiden muotoutuminen toimii myös vastapäivään. Kehittävän palautteen observoinnit perustuvat lapsiryhmissä tehtyyn lasten havainnointiin varhaiskasvatuspäivän aikana. Näistä havainnoista muodostuu taustatietoa myös lasten varhaiskasvatussuunnitelmien ja ryhmän varhaiskasvatussuunnitelmien tavoitteille. Yksiköiden toimintasuunnitelmat ja ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmat tarkentuvat vastaamaan yksiköiden ja ryhmien tarpeisiin, jotka nousevat itsearvioinneista. Vuosisuunnitelmien tavoitteet ja kehittämiskohteet nousevat kuntakohtaisesta kehittävän palautteen raportista. Varhaiskasvatuksen kehittämiskohteet puolestaan nousevat taloussuunnitelman toiminnallisiksi tavoitteiksi ja aina kuntastrategian tavoitteiksi saakka.

Kyse on siis kaksisuuntaisesta prosessista, joissa havaintoja ja todellista tietoa käytännön tasolta viedään suunnittelun tavoitteiksi ja tavoitteiden toteutumisesta puolestaan arvioidaan havainnoimalla käytännön toimintaa. Kehittävän arvioinnin periaatteen mukaisesti toimintoja kehitetään tehtyjen havainnointien perusteella jo arvioinnin aikana ja myös arviointiprosessi itsessään on kehittämisen kohteena.

2. VUOSISUUNNITELMIEN ARVIOINTI

Joensuun varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelma perustuu Joensuun hyvinvoinnin toimialan strategiassa 2018-2020 määriteltyihin tavoitteisiin ja varhaiskasvatuksen omiin painopistealueisiin. Joensuun hyvinvoinnin toimialan strategian tavoitteisiin on kirjattu näin:

”Joensuussa on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta yliopistoon, tuemme kaikenikäisten oppimista.”

Joensuun varhaiskasvatuksen painopistealueeksi toimintavuodelle 2020-21 on valittu Kehittävän Palautteen arviointitulosten ja muiden arviointien pohjalta

- 1.) Läsnä oleva ja lämmin vuorovaikutus aikuisten ja lasten välillä
- 2.) Liikunnan lisääminen ja kehittäminen

Ja esiopetuksessa lisäksi

- 3.) Toiminnallinen esiopetus

Joensuussa perhepäivähoitoon tehtiin yksi yhteinen vuosisuunnitelma ja vuosisuunnitelman arviointi. Kunnalliset sekä yksityiset päiväkodit laativat yksikkökohtaiset suunnitelmat toimenpiteistä sekä tarkemmat välitavoitteet, joita ovat toteuttaneet.

Vuosisuunnitelman ensisijainen tavoite on ohjata yksiköiden pedagogista suunnittelua ja toiminnan arviointia Joensuun kaupungin painopisteiden suuntaisesti sekä tuottaa samalla kuntatasolle tietoa yksiköiden tekemistä kehittämistoimista, käytetyistä arviointimenetelmistä ja mittareista sekä tuloksista.

2.1 Yhteenvedo arvioinneista

Lomakkeen rakenne

Edellisen arviointiraportin pohjalta vuosisuunnitelman rakennetta muutettiin ja sillä pyrittiin ohjaamaan arviointia toiminnan kuvauksesta kohti toiminnan tavoitteen toteutumisen arviointia. Uudistettu lomake koettiin kuitenkin hieman sekavana, eikä se johtanut toivottuun tulokseen arvioinnin osalta.

Rakennetta on syytä yksinkertaistaa ja ohjeistaa arvioinnin toteuttamisessa mahdollisesti koulutusten tai lisäohjeiden avulla.

Sisällöt

Vuosisuunnitelmia oli laadittu hyvin lyhyesti ja tiiviisti sekä erittäin perusteellisesti. Tavoitetta, ”läsnä oleva ja lämmin vuorovaikutus aikuisten ja lasten välillä”, oli lähestytty monipuolisesti erilaisilla toimenpiteillä. Esimerkiksi ottamalla vuorovaikutuksen tueksi kuvia, painottamalla tuettuun leikkiin ja aikuisen aktiivisen rooliin leikissä, kielellisen kehityksen tukemiseen sekä erilaisiin tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoitteluun. Laatimisen yhteydessä oli myös tunnistettu yksikön vahvuuksia ja pohdittu keinoja niiden ylläpitämiseksi.

Suurimmassa osassa vuosisuunnitelmia arvioitiin tehtyjen toimenpiteiden edistäneen tavoitteen suuntaista toimintaa ja suunnitelman avulla oli löydetty hyviä toimintamalleja, joita aiottiin myös jatkaa. Muutamassa vuosisuunnitelmassa mainittiin koronapandemian estäneen tavoitteiden toteutumista ja koettiin rajoitusten estäneen edistävän yhteistyön toteutumista. Vastaavasti joissain yksiköissä koronapandemian rajoitukset ja materiaalien sekä koulutusten siirtyminen verkkoympäristöön koettiin myös rikastuttavana asiana ja yhteistyötä sekä ideoita oli pystytty jakamaan uusilla tavoilla.

Vuorovaikutuksen arvioitiin kehittyneen hyvin, mutta aiheen ollessa niin laaja ja moniulotteinen, koettiin vuorovaikutuksen osa-alueissa olevan vielä paljon kehitettävää.

Liikunta oli, vuorovaikutuksen ohella, Joensuun kaupungin vuosisuunnitelman painopisteenä myös edellisenä vuonna ja jokaisen yksikön on edellytetty liittyvän valtakunnalliseen Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan. Ohjelmaa oli hyödynnetty vuosisuunnitelman toimenpiteiden laatimisen sekä arviointien apuna. Vuosisuunnitelmien arvioinnissa tavoitteet toteutumisessa oli hajontaa. Osa arvioi liikunnan lisääntyneen merkittävästi, koska koronapandemian aikana ulkoilua suosittiin. Toisaalta tilojen käyttö rajoitusten koettiin estäneen sisällä tapahtuvaa liikuntaa ja osassa yksiköistä arveltiin tavoitteen toteutuneen heikosti. Liikunnan mahdollistamiseen myös sisätiloissa on syytä kiinnittää huomioita. Tietoista liikunnan lisäämistä oli toteutettu mm. erilaisilla viikoittaisilla liikuntateemapäivillä sekä ”pihaliikuttajilla”.

Esiopetuksen toiminnallisuuden arviointien yhteydessä muutamassa arvioinnissa mainittiin myös koronapandemian aiheuttamien rajoitusten haasteet. Toiminnallisuutta oli pyritty lisäämään erilaisten projektien, retkien sekä pedagogisen dokumentoinnin avulla. Muutamassa yksikössä oli myös hyödynnetty tv-laitteita toiminnallisuuden lisäämisen tukena. Arviointien mukaan toiminnallisuus toteutuu esiopetuksessa hyvin.

3. KEHITTÄVÄN PALAUTTEEN TUOTTAMA KUNTAKOHTAINEN ARVIOINTI

Joensuun kaupungin kuntakohtaisesta arvioinnista osa toteutetaan Reunamo Education Research Oy:n Kehittävän palautteen kautta. Reunamo Education Research Oy suorittaa arvonnat ja osoittaa, mihin yksikköön ja ryhmään arviointi toimintakaudella kohdentuu.

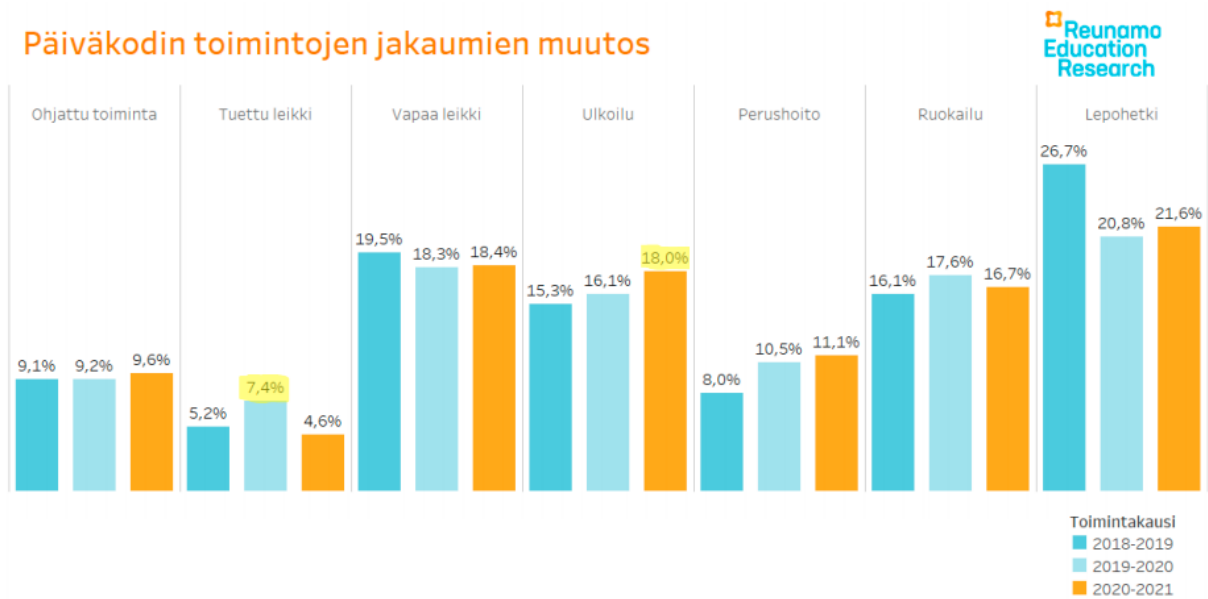
Kehittävän Palautteen mittareita ovat:

- Observoijien suorittama havainnointi
- Oppimisympäristön arviointilomake
- Johtajan suorittama arviointi
- Lapsilomake

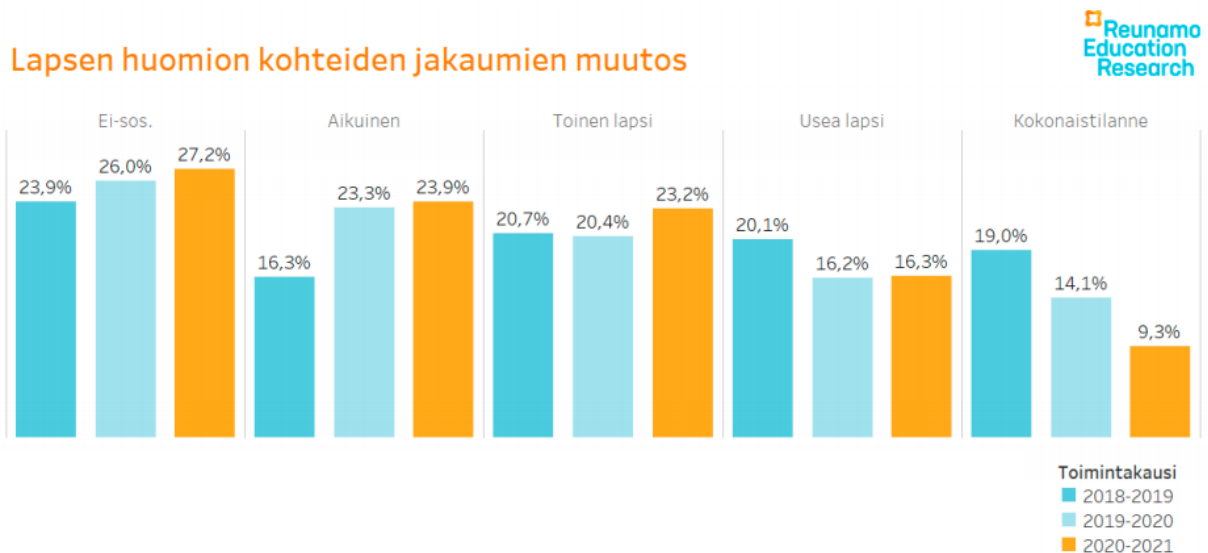
3.1 Kehittävän palautteen tulokset koko varhaiskasvatuksesta

Toimintavuonna 2020 – 2021 observointikäynneillä kerättiin 1884 havaintoa. Koronapandemia vaikutti aineistonkeruuseen ja havaintomäärä jäi tavoiteltua alhaisemmaksi. Joensuussa aineistoa on kerätty kevään 2018 toimintakaudesta lähtien ja toimintavuoden tuloksia pystyttiin vertaamaan aikaisempiin vuosiin. Observointien määrä on kokonaisuutena suuri, joten tuloksia voidaan pitää valideina ja niiden reliabiliteettia hyvänä. Vuoden 2020-2021 tulosten kohdalla on kuitenkin syytä huomioida havaintojen niukahko määrä.

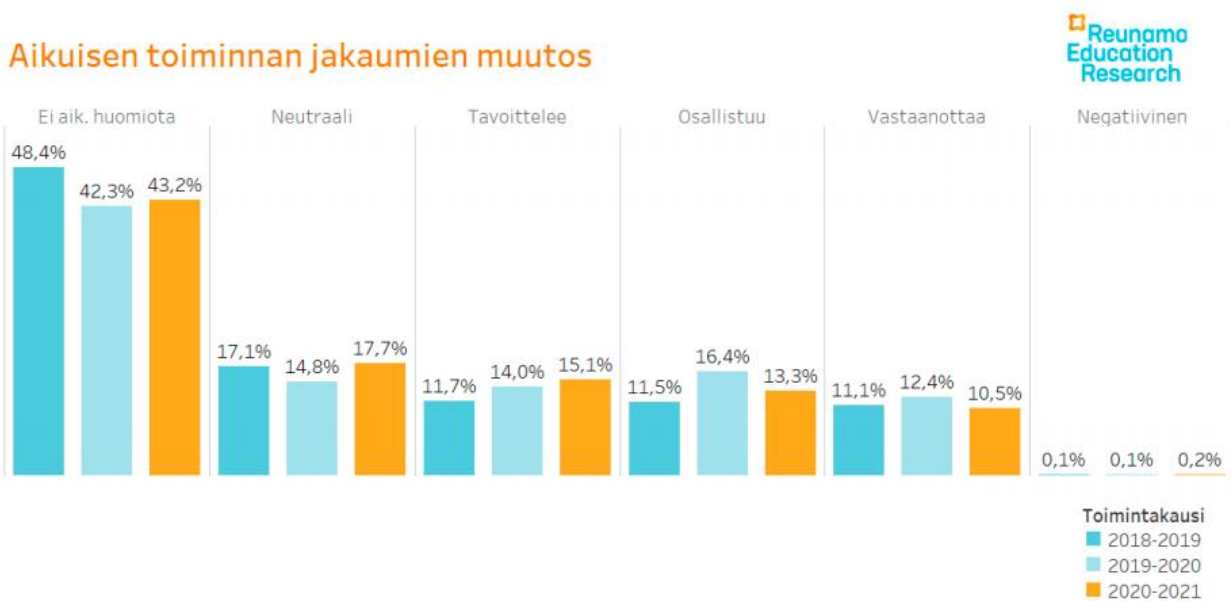
Päiväkodin toimintojen jakaumien muutos

Lapsen huomion kohteiden jakaumien muutos

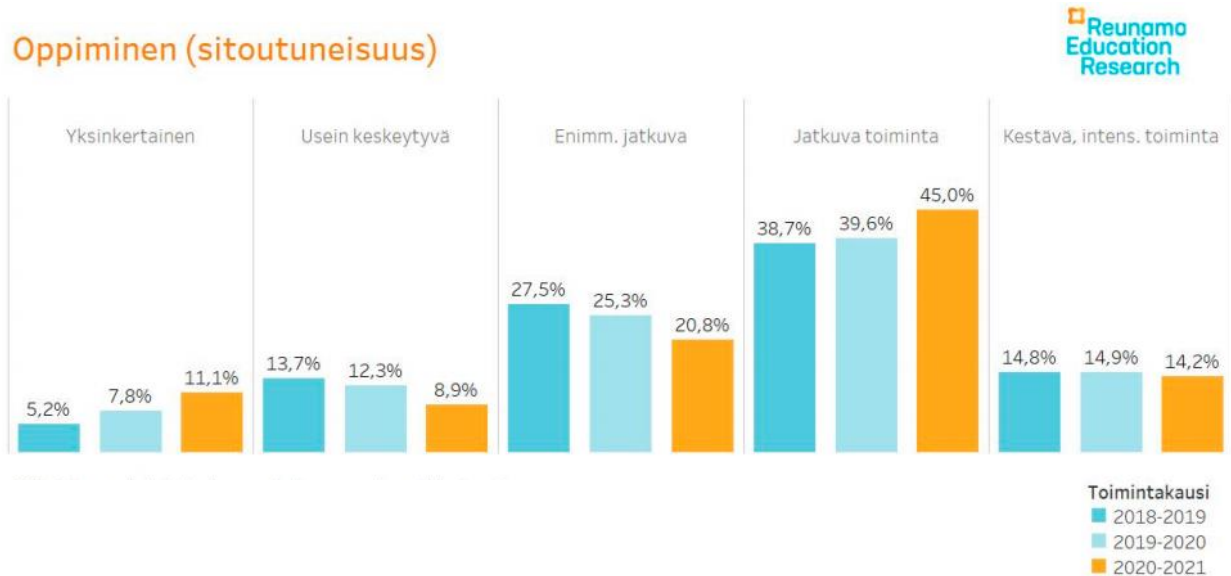
Aikuisen toiminnan jakaumien muutos

3.2 Oppiminen, liikkuminen, emootiot ja sosiaalisuus

Kehittävän palautteen tulokset keskittyvät kuvaamaan lapsen hyvinvointia neljän keskeisen indikaattorin: oppimisen, liikkumisen, emootioiden ja sosiaalisuuden ulottuvuuksien kautta.

OPPIMINEN

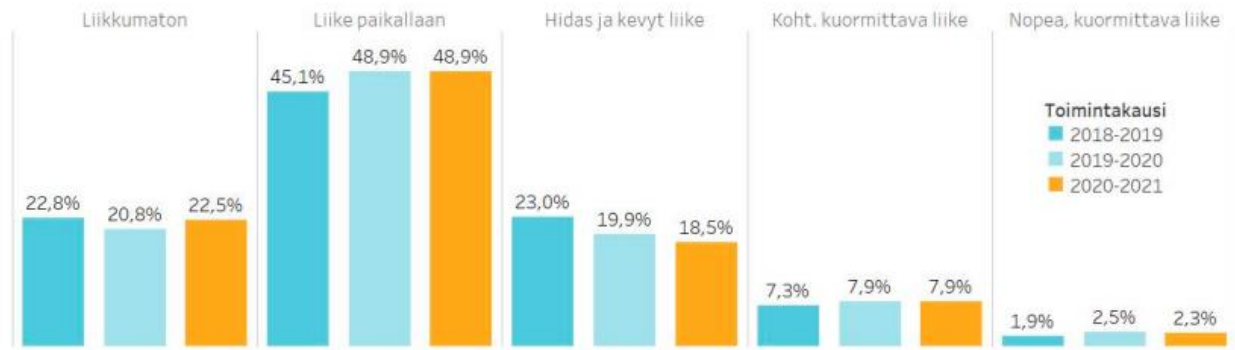
Analyysin 2021 nostoja

Sitoutuneisuus	Kehittämiskohteita
- Jatkuva toiminta on kasvanut (+5,4%) ja kestävä, intensiivinen toiminta pysynyt lähes viime toimintakauden tasolla. - Oppimista tapahtuu parhaiten silloin, kun lapsi sitoutuu toimintaan.	Aikuisen huomio vapaaseen leikkiin, ulkotoi- mintaan ja ruokailutilanteisiin.
- Vastaavasti kuitenkin myös yksinkertainen toi- minta oli lisääntynyt (+3,3%). - Yksinkertaista toimintaa esiintyy erityisesti pe- rustoimintotilanteissa. - Lapsen toiminnan ollessa yksinkertaista, on op- pimispotentiaali pieni.	Tuettua leikkiä lisää, sillä siihen sisältyy oppimi- sen näkökulmasta jatkuvaa, kestävä ja inten- siivistä toimintaa.
Ohjattu toiminta sisältää jatkuvaa ja intensii- vistä toimintaa.	Ohjattuihin toimintoihin liikunnallisuutta lisää.

LIKKUMINEN

Lasten fyysisen aktiivisuuden muutos

Reunamo
Education
Research

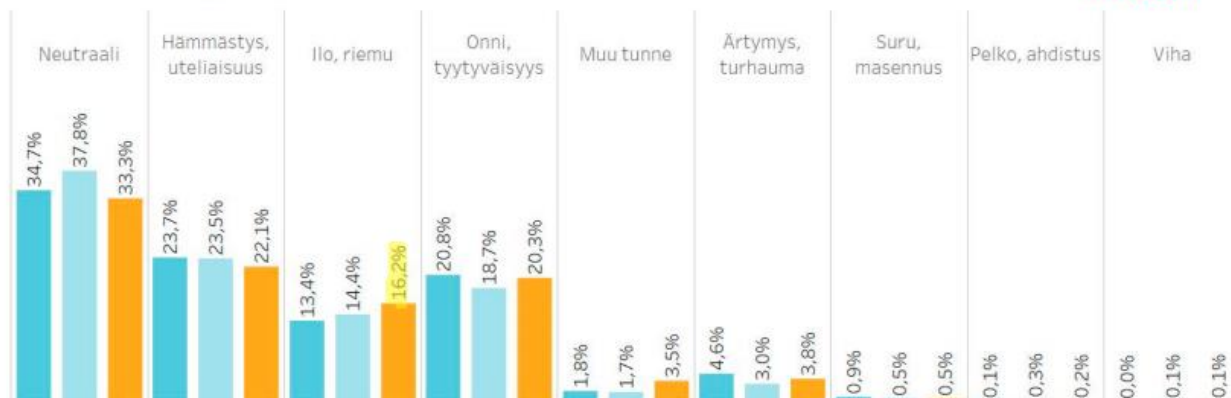

Analyysin 2021 nostoja

Liikkuminen	Kehittämiskohteita
Ohjattu toiminta kuten liikunnalliset sääntöleikit sisällä ja ulkona tukevat fyysisen aktiivisuuden tavoitteita ja vahvistavat oppimista.	Näihin olisi hyvä saada mukaan myös lasten osallisuus ja leikki.
Loistavaa edistymistä liikunnallisten sääntöleikien laadun osalta.	Huomioita siihen, että lisääntyy myös määrällisesti.
	Tarinallisuus leikin rikastajan on tärkeää ja huolehditaan että toiminnallisuus ja lasten luontainen liikkuminen sallitaan.
Aikuisten rooli liikuttajana ja heidän osallistumisen lisääntyminen näkyy positiivisena ilmiönä lasten toiminnassa.	Kuinka saadaan jokaisesta aikuisesta liikuttaja?

EMOOTIOT

Emootioiden jakaumien muutos

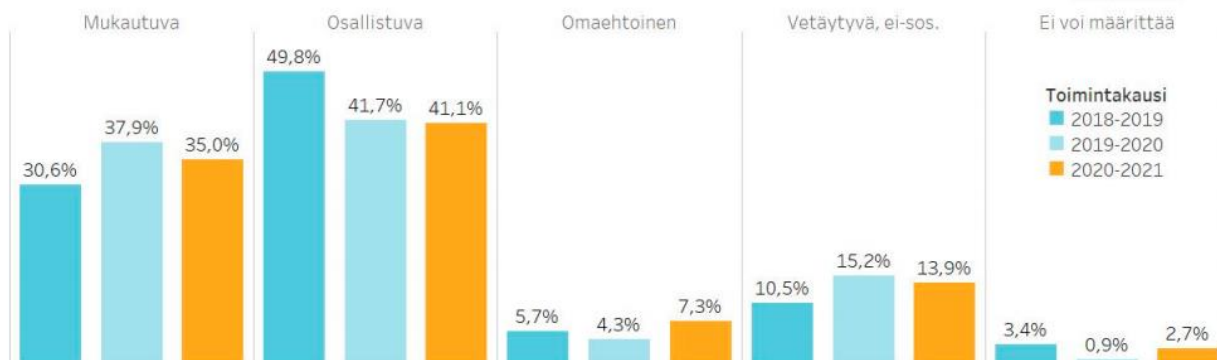

Analyysin 2021 nostoja

Emootiot	Kehittämiskohteita
- Positiiviset emootiot ilmentyvät lasten yhteisessä onnistuneessa ja positiivisessa leikissä. - Keskeistä että jokainen lapsi kokee aikuisen olevan hänen rinnallaan, kun hän harjoittelee omien tunteiden tunnistamista ja käsittelyä. - Lasten keskinäinen sääntö- ja fyysinen leikki on ilahduttavan iloista toimintaa. - Ryhmässä ja yhdessä on kivaa ja lapsilla esiintyy paljon positiivisia emootioita.	- Kiusaamisen ja syrjäytymisen riski on ennen kaikkea ulko- ja vapaan leikin toiminnoissa. - Tunnetaitojen harjoittelu. - Aikuisen sensitiivisyys ja tuki tunteiden käsittelyssä. - Pääseehän kaikki lapset tästä osalliseksi? - Lasten vertaisvuorovaikutuksen tukeminen, syrjäytymisen ehkäiseminen, ryhmässä toimimisen taidot.

SOSIAALISUUS

Lasten sosiaalisten orientaatioiden muutos

Analyyysin 2021 nostoja

Sosiaalisuus	Kehittämiskohteita
- Osallisuus kunniaan. - Lasten osallisuus ohjatussa toiminnassa on nousussa.	Vetäytyneisyyden / omaehtoisuuden tunnistaminen.
Ulkoilussa ja ruokailussa osallisuus ja omaehtoisuus.	Sen varmistaminen, että jokainen tulee jokainen kuulluksi kun yhteistä toimintaa suunnitellaan.
Lasten keskinäinen sääntö- ja fyysinen leikki on ilahduttavan iloista toimintaa.	Kaikkien lasten osallisuus näihin varmistettava.
Ilman kavereita ja sitoutunutta toimintaa on 7,7% lapsia.	Syrjäytymisriskin tunnistaminen. Vetäytyvät lapset.
	Paritoiminta ei ole pienryhmätoimintaa, joka on Joensuussa lisääntynyt?
	Roolileikki kaipaa tarkastelua, poikkeuksellisesti siinä on vetäytyneisyys ja turhautuminen lisääntymään päin.
Pedagoginen dokumentointi on aikuisen toiminnan tueksi koottua tietoa vasu ja lapsiläh- töisen toimintakulttuurin kannatteluun, josta jokainen kasvattaja on vastuussa.	Pedagogisen dokumentoinnin kehittäminen.

Kaiken kaikkiaan toimintavuoden 2020 – 21 tuloksissa näkyy panostaminen koko kaupungin tason sitoviin kehittämiskohteisiin, joita olivat

- Läsä oleva ja lämmin vuorovaikutus aikuisten ja lasten välillä
- Liikunnan lisääminen ja kehittäminen
- Toiminnallinen esiopetus

Kehittämistä kannattaa edelleen jatkaa samojen teemojen ympärillä, jotta hyvät toimintatavat juurtuvat henkilöstön työtavoiksi.

Kehittävän palautteen arviointituloksissa on myös useita uusia kehittämiskohteita, joiden nostamista nykyisten kehittämiskohteiden rinnalle harkitaan tarkoin palvelujohtajan ja kehittämistiimin kanssa yhdessä. Liian monen kehittämiskohteen nostaminen kehitettäväksi ei ole järkevää, ettei henkilöstön työn kehittäminen hajoa liian moneen kohteeseen ja jää pintapuoliseksi.

4. HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUIDEN HALLINNON KERÄÄMÄ ARVIOINTITIEDO

4.1 Lepohetkien arviointi

Vuonna 2018 henkilöstön yhteisten kehittämisspäivien yhtenä kehittämisteemana oli perustoimintojen pedagogiikan kehittäminen. Kehittävän Palautteen tulokset keväällä 2020 osoittivat lasten viettävän Joensuuassa lepoaika kello keskimäärin n. 5% prosenttia enemmän aikaa kuin muualla Suomessa. Tästä syystä toteutettiin syyskuussa 2021 lepoaika kysely, jonka avulla arvioitiin tarkemmin lepoaika toteuttamista ja pedagogiikkaa.

Kyselyyn vastasi 516 huoltajaa ja 70 työntekijää. Kyselyllä kerättiin henkilöstöltä tietoa lepoaika toteutustavoista sekä huoltajilta heidän käsityksiään ja toiveita sekä lasten kokemuksia lepoaika kello.

Koosteet kyselyn tuloksista toimitettiin huoltajille sekä niitä käsiteltiin yksiköissä pitkin vuotta.

Lepoaika, kysely huoltajille

1. Lapsen ikä

	n	Prosentti
Alle 1 v.	3	0,6%
1-2 v.	94	18,4%
3-4 v.	215	42,2%
5-6 v.	169	33,1%
yli 6 v.	29	5,7%

2. Lapseni varhaiskasvatuspaikka on...

	n	Prosentti
päiväkodissa	459	89,8%
perhepäivähoidossa	31	6,1%
eskarissa tai muualla, jossa lepoaika kello ei ole. Haluan vastata silti kyselyyn.	21	4,1%

3. Tiedän miten lepohetki lapseni varhaiskasvatuspaikassa toteutetaan ja mitkä ovat lepohetken käytännöt sekä tavoitteet.

	n	Prosentti
Kyllä	342	66,8%
Osittain. Epäselvää on...	129	25,2%
En	41	8%

Noin 33% vastaajista kertoi lepohetken tavoitteiden ja käytäntöjen olevan osittain tai kokonaan epäselviä. Pohdintaa aiheutti mm. kauan lepohetkellä lopulta ajallisesti ollaan, mitä silloin tehdään, jos ei nukuta ja milloin sekä millä perusteilla lepohetkeltä poistutaan. Lähes 67 % vastaajista kertoi tietävänsä lepohetken käytännöt ja tavoitteet.

4. Minun mielestäni

	PPH		Päiväkot		Muut		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	
on hyvä, että lapseni lepää tai nukkuu sängyssä/patjalla varhaiskasvatuspäivän aikana.	28	90,32%	414	90,2%	14	70%	456
lapseni ei ole tarpeellista levätä tai nukkua sängyssä/patjalla varhaiskasvatuspäivän aikana	3	9,68%	45	9,8%	6	30%	54
Yhteensä	31		459		20		510

Sopivaa lepohetken aikaa oli mahdollisuus tarkentaa avoimessa kohdassa. Sopivana lepohetkenä pidettiin minimissään noin 30 minuuttia. Maksimissaan 2 tuntia. Muutaman lapsen koettiin tarvitsevan yli 2 tuntia unta. Kaikki vastaajat eivät pitäneet sängyssä/patjalla lepäämistä oleellisena, mutta jonkinlainen ”rauhoitushetki” hektisen päivän sisällä kuitenkin nähtiin tarpeellisena. Myös tutkitusti lapsen hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisen kannalta lepo hetket (fyysinen ja psyykinen rauhoittuminen) ovat tärkeitä. Lapsen levon tarve on kuitenkin yksilöllistä, joka ilmenee myös huoltajien vastauksista. Vastaavasti myös (varhaiskasvatus)päivät ovat erilaisia ja levon tarve voi vaihdella myös päivittäin.

5. Omat ajatukseni/ajatuksemme lepohetkestä. Toiveet lepohetken suhteen.

”Päiväkotipäivä on niin vilkas, että taaperokäinen kaipaa pienen lepo hetken. Olen kuitenkin esittänyt toiveen ettei tämä veny liian pitkäksi ettei seuraavan yön uniin vaikuta ja siten taas seuraavaan päiväkotipäivään. (Toiveeni on hyvin otettu huomioon.)”

”Hyvä että lepoetki järjestetään. Paikalla olevat varhaiskasvatuksen asiantuntijat ovat varmaan parhaita määrittämään, paljonko lepoa lapsi tarvitsee :)”

”On tärkeää, että lapseni nukkuu hoitopäivän aikana sen verran kun hän itse unta tarvitsee. Koska meidän päiväkotilainen on vielä pieni, saattaa hän aikaisin herättyään olla väsynyt jo hieman normaalia rytmiä aikaisemmin, joten hän on monesti saanutkin mennä aiemmin ruokailemaan ja nukkumaan. Tämä on ollut ilahduttavaa meistä vanhemmista.”

”Toivon, että jatkossakin päivälepo joustaa lapsen ja perheen tarpeiden mukaan. Jos lapsi ei tarvitse päiväunia, lepoetki riittää ja lapsen tulee voida poistua lepohuoneesta sopivan ajan kuluttua. Ei pakkonukuttamista. Pahimmillaan ne voivat sekoittaa koko perheen arjen myöhäistämällä lasten nukkumaan menoa illalla tarpeettomasti. Pieni lepoetki kirjaa kuunnellen on tarpeen.”

”Harmittaa kun lapsi ei saa nukkua tarpeeksi päiväkodissa. Metelöivä lapsi herättää jo tunnin (tai alle) unien jälkeen jolloin oma lapsi on äkäinen koko loppupäivän kun päikkärit jää vajaaksi. Kotona nukkuu 2-3h päikkärit. Toivoisin että lapset saisi nukkua rauhassa ja jos joku toistuvasti herättää muut, voisi miettiä olisiko herättäjän parempi jossain toisessa tilassa jos ei anna muiden nukkua rauhassa”

”Toivon, että kaikki ovat edes hetken lepoetkellä. Oma lapsi ei haluaisi mennä ja tiedän että jos joku saa olla menevä niin hän ei mene. Vaikka lepoetki on tarpeen. Toiveena, että kuunnellaan satuja tai musiikkia siihen asti, kunnes valvojat saa nousta hiljaiselle leikille. Toiveena siis, ettei koko kahta tuntia ole pakko sängyssä hiljaa maata jos ei vaan nukuta. Jos lapsi ei nuku niin lepoetki 30-45 min, että nukkujaht ehtii nukahtaa.”

Vastauksista kävi ilmi lasten erilaiset unen tarpeet ja huoltajien toiveet yksilöllisistä lepoaikojen toteuttamisista. Osa koki henkilöstön huomioivan perheen tarpeet hyvin, osa taas toivoi joustoa vielä hieman enemmän.

6. Lapsen omat kokemukset lepoetkestä. Lapsen toiveet lepoetken suhteen?

Lasten omat kokemukset olivat pääosin positiivisia ja erityisesti satujen kuuntelemisesta sekä aikuiselta saadusta huomiosta (silittely) pidettiin. Negatiivisena mainittiin useimmiten pitkä (tai pitkältä tuntuva) aika, jos ei nukahtanut sekä vaatimus olla liikkumatta/hiljaa paikallaan. Lepoetkellä myös ikävän kerrottiin nousevat helposti pintaan.

Vastauksissa nousi esille lasten yksilöllisyys ja erilaiset toiveet. Osa toivoi musiikkia, osa taas mieluummin satuja. Toiset toivoivat, että sänkypaikkoja vaihdettaisiin ja kaikki pääsisivät yläsänkyihin. Muutama taas oli kertonut pysyvän sänkypaikan olevan tärkeä eli sänkypaikan olisi hyvä pysyä aina samana.

Lepohetki, kysely henkilöstölle

Vastaajien kokonaismäärä: 70

1. Ryhmä jossa työskentelet

	n	Prosentti
alle 3v	7	10%
3-5v.	29	41,5%
eskari	8	11,4%
perhepäivähoitoryhmä	11	15,7%
joku muu	15	21,4%

2. Työtehtävä

	n	Prosentti
lastentarhanopettaja / varhaiskasvatuksen opettaja	29	41,4%
päivähoitaja /lastenhoitaja	26	37,2%
perhepäivähoitaja	12	17,2%
elto/kelto	1	1,4%
resurssihenkilö (eli ryhmät vaihtelevat)	1	1,4%
joku muu	1	1,4%

3. Mitkä ovat mielestäsi lepohetken tavoitteet? Miten lepohetki tukee lapsen hyvinvointia?

Vastauksissa lepohetki ymmärrettiin lapsen hyvinvointia edistävänä, sekä sen pedagogiset mahdollisuudet oli mainittu useassa vastauksessa.

"Jokainen saisi levähtyä sen minkä tarvitsee. Toinen nukkuu toinen lepää.tovin. Liian pitkä uni voi illasta tehdä yöunille nukahtamisen vaikeaksi. Jonkinlainen lepo tarpeen, että lapsi jaksaa lopun hoitopäivän. Samalla lapsi voi työstää aamulla tehtyjä juttuja mielessään ja ottaa puheeksi, jos siltä tuntuu."

"Lapsen vireystason ylläpitäminen, rauhoittumisen harjoittelu. Hyvät unet takaavat mukavamman loppupäivän ja edistävät lapsen kasvua ja kehitystä. Unen aikana lapsi prosessoi päivän tapahtumia."

"Sadun maailmaan uppoutuminen, päivän ainoa hetki jolloin on rauhallista ja hiljaista, koko muu aika on aina ääntä, hetki rauhoittua ja levähtää, auttaa jaksamaan loppu päivän paremmin ; meillä viimeisimmät lapset haetaan klo 22:30, eli pitkä on ilta edessä ilman päiväunien tuomaa jaksamista. Kasvuun isoksi ihmiseksi tarvitaan myös lepoa, hetki silykselle ken sitä haluaa. Toisen huomioimista, empatiaa - suodaan halukkaille rauhallinen hetki

Tässähän sitä tulee huomioitua muutama osa-alue vasusta. "

"Lepohetken tavoitteena antaa lapselle mahdollisuus nukkumiseen, lepoon ja rauhoittumiseen. Päiväunet ja/tai lepo hetki vaikuttaa lapsen jaksamiseen, kasvamiseen ja oppimiseen. Lepohetkillä lapsille voidaan opettaa myös rentoutumisen taitoja. Lepohetkillä luetut kirjat tai kuunnellut äänisadut ovat osa kielten rikas maailma -oppimisen aluetta. "

4. Mikä estää/edistää lepo hetken tavoitteiden toteutumista?

Estäviä tekijöitä: henkilökunnan vähyys, tilojen sopimattomuus, melu, huoltajien toiveet lasten uniajasta

Edistäviä tekijöitä: rauhallinen ääni, tilan ja tunnelman luominen rauhalliseksi, jokaisen yksilöllinen huomiointi

5. Miten lepo hetki ryhmässäsi toteutetaan tällä hetkellä? Millaisia sääntöjä ja käytänteitä? Kuinka kauan lepo hetkellä ollaan? Menevätkö kaikki lepo hetkelle? Jne.

Lepohetken käytänteissä oli vaihtelua. Toisissa ryhmissä kaikki menevät samaan aikaan lepo hetkelle ja ovat siellä yhteisesti sovitun ajan (joksi mainittiin usein miten 45min) ja sen jälkeen hereillä olijat siirtyvät ns. "hiljaisiin hommiin". Eskareilla lepo hetki mainittiin usein lyhyemmäksi (20-30min). Joissain ryhmissä lepo hetkelle mennään porrastetusti. Lepohetkillä luetaan, kuunnellaan äänisatuja, kuunnellaan musiikkia, kerrotaan tarinoita. Usein mainittiin, että aikuinen käy lapsen niin halutessa silittämässä. Myös lepo hetkien pedagogiset mahdollisuudet mainittiin useissa vastauksissa.

"Päivittäin WC käynnin jälkeen jokainen voi valita palapelin rakentelua tai kirjan lukua aikuisen kanssa. Tämän jälkeen napapiirin kautta yksitellen omaan sänkyyn jossa yksi aikuinen vastaanottaa nukkariin unimusiikin kuuluessa radiosta.(Napapiirillä käydään läpi kehonosia ja jokainen lapsi saa henkilökohtaisen aikansa aikuisen kanssa.)Kun kaikki lapset paikalla nukkarissa aloitamme lukemaan unisatua, toinen tai useampikin aikuinen silittelee lapsia .Unisadun jälkeen n.puolen tunnin lepo hetki/rauhottuminen niille jotka eivät nuku.Tämän jälkeen he nousevat hiljaisiin leikkeihin ja unia tarvitseville tarjotaan lepo aika.Vanhempien kanssa sovitut herätettävät lapset herätetään. "

6. Tiimin yhteisesti sovitut asiat lepo hetkeen liittyen

	n	Pro-sentti
En työskentele kiinteästi yhden ryhmän kanssa	4	5,8%
Olemme keskustelleet tiimissä lepo hetkestä ja sen toteuttamisesta. Koen, että meillä on siitä yhteinen käsitys/ lepo hetket sujuvat pääosin hyvin.	46	66,7%
Olemme keskustelleet siitä tiimissä, mutta meillä ei vielä ole asiasta yhteistä käsitystä ja/tai lepo hetkissä on vielä kehitettävää. Jatkamme keskustelua.	3	4,3%
Emme ole keskustelleet lepo hetkestä yhdessä, mutta käytännöt toimivat.	4	5,8%
Emme ole keskustelleet lepo hetkestä yhdessä ja sen kyllä huomaa...	0	0%
Olen perhepäivähoitaja ja lepo hetket sujuvat.	12	17,4%
Olen perhepäivähoitaja ja lepo hetket ovat haasteellisia.	0	0%

4.2 Liikkuva varhaiskasvatus nykytilan arviointi

Varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelmiin 2019-2020 sekä 2020-2021 on kirjattu yksiköiden liittymisvelvoite valtakunnalliseen liikunta- ja hyvinvointiohjelmaan, Liikkuva varhaiskasvatus. Ohjelman strategisesta johtamisesta vastaavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus. Ohjelmaa koordinoi Likes. Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa toteutetaan ja kehitetään laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä.

Toimintakauden 2020-2021 aikana (31.5. mennessä) nykytilan arvioinnin oli täyttänyt 26 yksikköä. Perhepäivähoitajat = 1 yksikkö. Yksityiset sekä kunnalliset päiväkodit ovat samassa tietokannassa.

Nykytilan arvioinnin täyttäneet yksiköt ovat saaneet yksikkökohtaisen yhteenvedon vastauksistaan.

Arviointi on jaettu kahdeksaan osa-alueeseen: 1 Toiminnan toteuttaminen, 2 Liikkumisen lisääminen ja istumisen vähentäminen, 3 Henkilökunnan osaaminen, osallistuminen ja työhyvinvointi, 4 Lapsen osallisuus, 5 Pihat ja tilat, 6 Liikuntavälineet, 7 Toiminnallisuus ja motorinen kehitys, 8 Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi.

Nykytilan arvioinnit väitteet on kuvattu osa-alueittain palikkakaaviona asteikolle 0= ei lainkaan, ..., 4= toteutuu täysin:

Nykytilan arviointi löytyy [Virveli-tietokannasta](#).

4.3 Asiakaskysely huoltajille

Asiakaskysely toteutettiin sähköisenä Webropol-kyselynä 6.-18.4.2021. Yhteisen asiakaskyselyn lisäksi, yksiköt ovat keränneet arviointitietoa omilla kyselyillä, palautejärjestelmillä sekä muilla menetelmillä.

Kyselyyn vastasi 299 huoltajaa.

1. Sain riittävästi neuvontaa ja opastusta varhaiskasvatuspaikkaa hakiessa

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	3,5	4	1,1

2. Olen tyytyväinen lapseni saamaan varhaiskasvatuspaikkaan

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,4	5	0,9

3. Sain tietoa uudesta varhaiskasvatuspaikasta ja lapsella oli mahdollisuus tutustua siihen ennen aloitusta.

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	3,8	4	1,1

4. Lapseni jää mielellään päiväkotiin/perhepäivähoitoon.

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,5	5	0,7

5. Varhaiskasvatuspaikan ulkoalueet ovat kehittävät, innostavat ja turvalliset.

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	3,8	4	1

6. Varhaiskasvatuspaikan sisätilat ovat kehittävät, innostavat ja turvalliset.

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
2	5	4	4	0,9

7. Varhaiskasvatuspaikan yleisilme on siisti, puhdas ja viihtyisä.

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,3	4	0,8

8. Lapsemme syö mielellään tarjolla olevia ruokia

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4	4	0,9

9. Henkilökunta huomioi lapsemme tarpeita ja tunnetiloja

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,3	4	0,8

10. Toiminta vastaa lapsemme ja perheemme toiveita ja tarpeita

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,2	4	0,8

11. Olen tyytyväinen varhaiskasvatuspaikan varhaiskasvatuksen laatuun

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,4	5	0,8

12. Tähän olen tyytyväinen:

Tyytyväisiä huoltajat mainitsivat usein miten olevansa

- Ammattitaitoiseen henkilökuntaan, jotka ovat ystävällisiä, mukavia, luotettavia, vaikuttavat työhönsä sitoutuneilta ja motivoituneilta. Vuorovaikutus hyvää. Toiminta on suunniteltua ja tiedottaminen toimii.

"Osaava, tukeva ja ymmärtävä henkilökunta. Lämmin vastaanotto! Ammattitaito näkyy, kiitos."

"Ammattitaitoiset hoitajat/opettajat. Jos jonain päivänä kaikki ei ole mennyt putkeen, asia on selvitetty eikä sitä tarvitse muistella myöhemmin, vaan henkilökunta osaa keskittyä siihen mikä siinä epäonnistuneessa hetkessä tai päivässä on ollut onnistunutta."

"Työntekijät ovat huippuja! Tuntevat lapsemme niin hyvin ja keskustelevat kaikesta avoimesti. Ovat selvästi tosi "herkillä" lapsen eri tarpeiden ym. kanssa ja kertovat kattavasti päivän tapahtumista ja tunnelmista. Ovat helposti lähestyttäviä, huumori ja hassuttelu ovat toiminnassa ja keskusteluissa läsnä päivittäin."

- Henkilökunnan pysyvyyteen. Tutut aikuiset ovat läsnä ja sijaiset ovat myös samoja/tuttuja.

"Hoitajien pysyvyys. Yleensä lasta hoitavat tutut ihmiset ja ainakaan kaikki eivät ole samaan aikaan uusia. Tästä syystä ja koska hoitajat ottavat lapset ihanasti huomioon, heistä on tullut lapselle tärkeitä aikuisia."

"Ryhmässä on pysyvät aikuiset. Eli he ovat olleet hoitamassa lasta jo useamman vuoden ja tuntevat lapsen, sekä vanhemmat hyvin."

"Tällä hetkellä olemme olleet tyytyväisiä siihen, että ei ole ollut vaihtuvuutta henkilökunnan osalta ryhmässä."

- Lasten huomioimiseen yksilöllisesti. Viikko-ohjelmissa/toiminnassa on huomioitu lasten tarpeita, vahvuuksia ja mielenkiinnonkohteita yksilöllisesti.

"Great help with developing my sons language skills!"

"Lasten yksilöllinen huomiointi, jumppasali, retkeilyt, vaihtuvat ohjelmat. Mielestäni on tosi tärkeä juttu, että sijaiset ovat yleensä ryhmässä samoja"

"Lapsen erilaisia tasoja otetaan huomioon ja pyritään kehittämään niitä asioita missä kehitystä eniten kaivataan. Lapsia rohkaistaan sanomaan oma mielipide."

- Toiminnassa liikuntaan ja tunnekasvatukseen panostamiseen.

"Tunnekasvatus, hyvät työntekijät, hyvä ilmapiiri."

"Virikkeitä ja tekemistä on tarjolla lapsille. He ulkoilevat päivittäin ja liikuntaakin on mukana päiväkotitoiminnassa :)"

13. Näitä asioita haluaisin kehitettävän:

Useimmin huoltajat vastasivat toivonsa kehitettävän

- Vuorovaikutusta. Päivittäisissä kohtaamisissa lapsen päivästä kerrotaan puutteellisesti tai kukaan ei ole osannut kertoa lapsen päivästä mitään, henkilökunta ei aina tervehdi, positiivinen palaute puuttuu lapsen hakutilanteesta. Kiusaamiseen tulee puuttua.

"Hoitajien vuorovaikutustaidot. Lapsen kohtaaminen kiinnostuneesti ja kiireettä, positiivisella ja innostavalla asenteella olisi hienoa!"

"Viestintä lapsen päivästä lasta hakiessa jos ei ole oman ryhmän aikuiset paikalla."

"Lapsen päivän kulusta olisi mukava saada enemmänkin tietoa. Olisi mukava jos tulevista ohjelmista hoidossa kerrottaisiin kun ei aina tule käytyä naulakoilla jossa ohjelma näkyy."

"Päiväkodissa on esiintynyt kiusaamista, toivon että tähän puututtaisiin tiukemmin."

- Henkilökunnan pysyvyyttä. Henkilökunta vaihtuu usein, sijaisia ei tunnu saavan.

"Paljon vaihtuvuutta hoitajissa, varsinkin pienillä (en tiedä onko meille vain osunut huono tuuri). Ja toiveena että varsinkin pienillä seuraavana vuonna jatkaisi mahdollisimman monta samaa tuttua hoitajaa."

"Henkilökunnan pysyvyyttä, kun voisi jotenkin parantaa. Mutta tämä ei tietenkään ole niin yksinkertaista."

- Tiedottamista. DaisyFamily ei toimi. Toiminnasta tiedottaminen ennakoon Daisyllä / viikko-ohjelma.

"Tiedonkulku etenkin sijaisten töissä ollessa." "Tiedon kulku kaikille ryhmän työntekijöille."

"Daisy Family-ohjelma toimii huonosti, joutuu käyttämään vanhaa Daisya."

"Älkää käyttäkö tuota daisyfamilyä. Viestejä ei pääse lukemaan kun järjestelmä ei toimi. Muutenkin vaikuttaa aivan keskeneräiseltä tekeleeltä. Oikeastaan on käyttökelvoton ainakin mobiililaitteella käytettynä."

- Toimintaa. Lepohetkissä kehitettävää (lapset, jotka eivät nuku – aika käy pitkäksi nukkarissa). Enemmän liikuntaa, lisää tunne- ja leikkitaitojen harjoittelua.

"Ulkoilua ja retkiä enemmän."

"Tunne ja leikki taitojen harjoittelua ei voi olla liikaa. Toivon että lapsillani on turvallinen ja hyvä olo hoidossa."

"Päiväunet olisi perhe kohtainen, ei pakollinen."

"Lepohetket isojen ryhmässä. Niistä lapsista, jotka eivät nuku, aika tuntuu pitkältä."

- Muita mainittuja kehitettäviä asioita olivat mm. piha-alueet ja niiden turvallisuus, ruokakasvatus sekä varhaiskasvatuspäivien/loma-aikojen varaamisen aikatauluihin liittyvät asiat.

14. Lapsellani on varhaiskasvatuksessa pysyviä ystävyyssuhteita

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4	4	0,9

15. Lapsellani on mahdollisuus tarvitessaan päivälepoon

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,7	5	0,6

16. Ohjattua ja tavoitteellista ulkoilua ja liikuntaa on riittävästi

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,2	4	0,9

17. Toiminta on tavoitteellista, monipuolista ja kehittävää

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,4	5	0,8

18. Saan riittävästi tietoa päivittäisestä toiminnasta ja sen tavoitteista

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	3,9	4	1

19. Saan neuvoa ja tukea halutessani

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,2	4	1157	1

20. Meillä on hyvä ja luottamuksellinen suhde varhaiskasvatuspaikan henkilökuntaan

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,3	5	0,9

21. Näkemykseni kasvatuksesta otetaan riittävästi huomioon

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,2	4	0,9

22. Henkilökunta on ammattitaitoista

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,4	5	0,8

23. Koen, että varhaiskasvatus edistää lapseni kasvua ja kehitystä

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	4,5	5	0,7

24. Koen, että pystyn vaikuttamaan lapseni varhaiskasvatuspäivään

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Keskihajonta
1	5	3,5	4	1,1

25. Lapsen sukupuoli

	n	Prosentti
Tyttö	131	44,4%
Poika	125	42,4%
muu	1	0,3%
En halua vastata	38	12,9%

26. Lapsen ikä

	n	Prosentti
0-2	71	23,8%
3-5	187	62,8%
6-7	40	13,4%

27. Lapsen kotikieli

	n	Prosentti
suomi	271	92,2%
joku muu/ useita kotikieliä	23	7,8%

28. Lapseni on ollut varhaiskasvatuksessa

	n	Prosentti
alle 6kk	37	12,5%
yli 6kk	259	87,5%

29. Muuta palautetta ja terveisiä kaupungille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Vapaassa palautteessa oli mainittu myös kysymysten 12 ja 13 kohdalla esille nousseita aiheita sekä lähetetty erityisesti kiitoksia varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

”Kiitos kun olette tärkeänä apuna ja tukena meidän kasvatustehtävässä :)”

”Suuret kiitokset varhaiskasvatuksen henkilöstölle tärkeästä ja hyvin tehdystä työstä”!

”Kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille paljon tsemppiä, hyvin te vedätte tämän koronan ja muidenkin muutoksien keskellä. Kiitos teille kaikille, että kasvatatte ja huolehditte ja oikeasti välitätte muiden kultakimpaleista!”

4.6 Henkilöstökysely

Kentän ääni 2021

Vastaajien kokonaismäärä: 50

1. Ammattini on

	n	Pro- sentti
lastenhoitaja/päivähoitaja	16	32%
lastentarhanopettaja/varhaiskasvatuksenopettaja	25	50%
elto/kelto/relto/veo	2	4%
perhepäivähoitaja	6	12%
joku muu	1	2%

2. Työsuhteeni on

	n	Prosentti
määräaikainen alle 6kk	1	2%
määräaikainen yli 6kk	6	12%
toistaiseksi voimassa oleva (vakituinen)	43	86%

3. Joensuun varhaiskasvatuksessa mielestäni toimivin asia/parasta on...

Eniten mainintoja vastauksissa saivat:

- Hyvä ja joustava ilmapiiri
- Positiivinen pedagogiikka
- Tiimityö
- Ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö
- Vapaus kehittää toimintaa tarpeista ja osaamisesta käsin

4. Joensuun varhaiskasvatuksessa mielestäni tärkein kehitettävä asia on...

Kehitettäväksi asiaksi nostettiin useammassa vastauksissa:

- Pitkäjänteisyys
- Johtaminen (henkilöstö ja pedagoginen)

- Yhteistyö (monella tasolla)
- Henkilöstön hyvinvointi
- Resursointi
- Palkkaus

5. Vapaat kommentit

- Työhyvinvointiin toivottiin parannusta monesta näkökulmasta
 - Resurssit (sijaispula)
 - Tiedonkulku alhaalta ylös
 - Työnohjaus
- Vuorovaikutus ei aina toimi / toimii hyvin
- Muutoksia liikaa
- Verkkosivut voisivat olla selkeämmät ja informatiivisemmat

5. KESKEISET MÄÄRÄLLISTEN JA TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

5.1 Määrälliset arvioinnit

Määrällisiin arviointeihin kootaan tieto edellisen tilinpäätöksen keskeisistä mittareista

- lasten määrä
- henkilöstön määrä
- kustannusten muutos

Näitä tietoja verrataan laadullisiin tuloksiin ja henkilöstökyselyiden tuloksiin.

Tp 2019 TP 2020

Päiväkodit	2251	2207
Päiväkodit, yksityinen	586	620
Ryhmäperhepäivähoito	0	8
Perhepäivähoito	334	296
Avoin varhaiskasvatus	78	68
Lasten määrä yhteensä	3249	3199

Henkilöstön määrä	609	555
--------------------------	------------	------------

Kustannukset	39,1 milj.€	36,6 milj.€
---------------------	--------------------	--------------------

5.2 Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden arviointi on tehty vuoden 2020 tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä. Toiminnallisten tavoitteiden arviointi on käsitelty kasvatus- ja koulutuslautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa helmi-huhtikuussa 2021. Toiminnalliset tavoitteet ja niiden arviointi käy ilmi alla olevasta taulukosta.

440 VARHAISKASVATUSPALVELUT

Strategian tavoite	Indikaattori/toimenpide	Tavoitetila vuoden 2020 lopussa	Toteutuma-arvio	
Hyvinvoinnin ja sivistyksen tavoitteet				
Meillä on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Koulutus-kaupunkina tuemme jatkuvaa oppimista.	Varhaiskasvatuksessa toimitaan uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Positiivinen pedagogiikka ja Miniverso ovat toimintaa ohjavia menetelmiä. <u>Mittari:</u> Kehittävän palautteen kautta tehtävä arviointi	Aikuisten läsnäolo kehittävän palautteen observoinneissa lisääntyy 25 % vuoden 2019 mittauksista.	Observoinnit keskeytettiin koronan vuoksi maaliskuussa. Kesäkuussa saadut Kehittävän palautteen tulokset alkukevästä olivat positiiviset. Aikuisten läsnäolo lasten toiminnoissa oli lisääntynyt 16,5 % ja aikuisten osallistuminen lasten toimintoihin lisääntyi 8,8 %. Toiminta on kehittynyt tavoitteen suunnassa, mutta ei ole vielä tavoitteen tasolla.	
Yhdessä tehden tavoitteet				
Kaupunkilaiset tekevät, osallistuvat ja vaikuttavat. Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä tarjota yhdessä tekemisen paikkoja ja mahdollisuuksia.	Lasten ja vanhempien osallisuutta lapsen varhaiskasvatuksen toteutumiseen lisätään kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa. <u>Mittari:</u> Lapsen vasujen arviointi, lapsi aina mukana vasukeskustelussa ja vanhempien osalta tavoite toteutuu vasukeskustelussa 90 prosenttisesti	Lapsi otetaan aina mukaan vasukeskusteluun ja lapsen mielipide otetaan huomioon lapsen ikätason mukaisesti ja vanhemmilla on aito mahdollisuus vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen tavoitteiden asetteluun ja hoitopäivään.	Lasten ja perheiden osallisuuden tukeminen on muuttanut muotoaan pandemian myötä. Osallisuutta on toteutettu myös etäpalaverin. Vasukeskustelut toteutuneet pääosin tavoitteen mukaan.	
Kestävän talouden tavoitteet				
Varhaiskasvatuksen tuottavuusohjelman toteuttaminen	Päiväkotien täyttöastetta nostetaan.	Jokaisessa päiväkodissa täyttöaste on vähintään 90 %	Täyttöaste toteutunut osassa päiväkoteja syksyn 2020 aikana	

6. ULKOISET ARVIOINNIT

Varhaiskasvatuksen järjestäjän on osallistuttava palvelua koskevaan ulkoiseen arviointiin. Varhaiskasvatuksen ulkoisesta arvioinnista vastaa Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, jonka tekemiin arviointeihin Joensuu on osallistunut sekä varhaiskasvatuksen että esiopetuksen osalta.

7. ARVIOINTIRAPORTIN 2020-2021 TIEDON KERUUN MENETELMÄT TIIVISTETYSTI

Kuntataso

KEHITTÄVÄ PALAUTE

- johtajan kyselylomake (sähköinen lomake, kaikki päiväkodinjohtajat ja perhepäivähoidon esimiehet täyttivät)
- oppimisympäristölomake (sähköinen lomake, arvottujen ryhmien tiimivastaava/lastentarhanopettaja täytti)
- lapsilomake (arvotun ryhmän lastentarhanopettaja täytti lapsilomakkeet arvotuista lapsista)
- observoinnit (havainnointi 4h kerrallaan, arvotuissa yksiköissä/PPH)

MÄÄRÄLLISET TUNNUSLUVUT

- tilinpäätökseen koottavat tilastotiedot
- tilinpäätöksen toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidon esimiehet

- Vuosisuunnitelman arviointi, kirjallinen (perustuu monipuoliseen yksiköiden sisäiseen itsearviointiin)

Henkilöstö

- Lepohetkikysely 04/2020
- Kentän ääni 2021 04/2021
- Henkilöstöpalveluiden henkilöstölle toteuttama työtyytyväisyyskysely

Huoltajat

- Lepohetkikysely 09/2020
- Asiakaskysely 04/2021

Päättäjät, muut yhteistyötahot

- Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu osavuosisikatsauksissa ja tilinpäätöksessä ja niihin liittyvät päätökset on tehty kasvatus- ja koulutuslautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

Kansallinen arviointitieto ja kehittämissuositukset

Kuntakohtaisen arviointitiedon lisäksi huomioidaan kansalliset varhaiskasvatuksen arvioinnit ja kehittämissuositukset.

- Varhaiskasvatuksen laatu arjessa – Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Tiivistelmä https://karvi.fi/app/uploads/2020/06/KARVI_T0720.pdf (15.6.2020)
- PEDAGOGISIA JATKUMOITA JA ILMAISUN ILOA! Viisivuotiaiden pedagogiikka ja taito- ja taidekasvatuksen nykytila varhaiskasvatuksessa. https://karvi.fi/app/uploads/2021/05/KARVI_9_2021.pdf (4.5.2021)

8. AIEMMAT TOIMENPITEET JA RAPORTTIIN POHJAUTUVAT KEHITTÄMISEHDOTUKSET

8.1 Arviointiraportit 2019-2020 arvioinnin kehittämiskohteet ja tehdyt toimenpiteet

Arviointiraportissa 2019-2020 nostettiin arvioinnin kehittämiskohteiksi

- päivystysaikojen arviointi
- palveluohjauksen, palveluun ottamisen ja palvelussa aloittamisen arviointi
- huoltajien osallistaminen ja
- henkilöstön osallistaminen nykyistä säännöllisemmin arviointiin.

Päivystysaikojen arvioinnin tarvetta tarkasteltiin. Päivystysaikojen tulee olla lasten näkökulmasta ihan yhtä laadukasta varhaiskasvatusta kuin muukin aika. Päivystysaikoina pedagogista toimintaa toteutetaan ja arvioidaan kuten muunakin aikana. Huoltajia kannustetaan puuttumaan mahdollisiin epäkohtiin välittömästi ja olemaan niistä yhteydessä päiväkodinjohtajaan. Huoltajilla on myös mahdollisuus jättää loma-aikojen järjestelyistä palautetta erillisen linkin avulla. Erillisiä, kohdennettuja päivystysaikojen palautteita kerätään, mikäli havaitaan että sitä tarvitaan kehittämistyön tueksi.

Palveluohjauksen arviointia toteutettiin asiakaskyselyn yhteydessä (ks. luku 4.3). Jatkossa tulee arvioida riittääkö palautejärjestelmä sekä asiakaskyselyn yhteydessä kerätty tieto.

Huoltajien osallistamisen kehittäminen oli osittain haasteellista koronapandemian vuoksi. Huoltajia kuitenkin osallistettiin mahdollisuuksien mukaan aikaisempia menetelmiä sekä entistä enemmän tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Näissä on myös yksikkökohtaisia eroja, joten huoltajien osallistamista tulee kehittää myös jatkossa. Keskeinen osa huoltajien osallisuutta on henkilöstön luomat hyvät vuorovaikutussuhteet sekä toiminnan dokumentointi ja näkyväksi tekeminen, osallisuuden mahdollistaminen. Huoltajille lähetettiin asiakaskysely (ks. luku 4.3) Henkilöstön ajatuksia kerättiin kyselyllä (ks. luku 4.6) ja henkilöstö vastaa suurelta osin ryhmissä tapahtuvasta arvioinnista. Henkilöstön osallisuutta arviointiin tulee jatkossa kehittää ja tukea.

8.2 Arvioinnin kokonaisuus ja arvioinnin kehittämiskohteita tuleville vuosille

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) tuottaa yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sähköisen varhaiskasvatuksen laadun ja kehittämisen arviointijärjestelmän (Valkea). Arviointijärjestelmä valmistuu arviolta vuonna 2023. Joensuun varhaiskasvatuksen arviointia kehitetään Karvin varhaiskasvatuksen perusteiden ja suositusten mukaisesti sekä valmistaudutaan järjestelmän hyödyntämiseen heti sen valmistuessa. Joensuun varhaiskasvatuksen hallinnon edustaja on mukana kansallisen varhaiskasvatuksen laadunarvioinnin kehittämisverkostossa.

Tämä arviointiraportti kuvaa Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen nykytilaa. Arvioinnin kehittämiskohdet löytyvät organisaation kaikilta tasoilta ja etenevät kaksisuuntaisena prosessina

- lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta
- ryhmän varhaiskasvatussuunnitelmaan
- vuosisuunnitelman kehittämiskohteiksi
- ja siitä edelleen talousarvion toiminnallisiksi tavoitteiksi sekä
- toimintasuunnitelmaan ja aina kaupungin strategiaan asti.

Arviointiprosessin yhteydessä nousee myös kehittämiskohteita, joihin Joensuussa on tulevaisuudessa syytä kiinnittää huomiota. Näitä kehittämiskohteita ovat:

- arviointien kytkeminen entistä enemmän olemassa oleviin rakenteisiin
- arviointitiedon hyödyntäminen kehittämistyön tukena → jatkumo suunnitelmiin
- pedagogiikkaa ohjaavien suunnitelmien johdonmukaisuus, selkeys ja konkreettisuus

9. Varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteet 2021-2022

Arviointiraportin pohjalta varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteena toimintavuodelle 2021-2022 säilytetään vuorovaikutuksen kehittäminen. Edellisvuoden tavoitetta (Läsnä oleva ja lämmin vuorovaikutus aikuis-ten ja lasten välillä) laajennetaan kattamaan kaikki vuorovaikutuksen osa-alueet, jolloin yksiköillä on mahdollisuus kohdentaa kehittämistyö vastaamaan parhaiten oman yksikön tarpeita. Kehittämistyön suunnittelua ja arviointia ohjataan yhteisellä vuosisuunnitelmalomakkeella sekä tuetaan koulutuksella ja materiaali-paketilla.

Varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävän esiopetuksen painopisteeksi nostettiin matemaattisten taitojen kehittäminen. Matemaattisten taitojen merkitystä on nostettu esille tutkimusten ja kansallisten arviointien yhteydessä. Matemaattiset taidot on nostettu näkyväksi myös Kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

10. Arviointisuunnitelma 2021-2022

	Yhteiset arvioinnit
ELOKU	Laaturungon ryhmätason arviointi ryhmävasun laatimisen yhteydessä Laaturungon yksikötason arviointi (päiväkodinjohtaja, perhepäivähoidon esimies)
SYYSKUU	
LOKAKUU	
MARRASKUU	
JOULUKUU	Vuosisuunnitelman väliarviointi
TAMMIKUU	
HELMIKUU	
MAALISKUU	Asiakaskysely, huoltajille (sähköinen kysely)
HUHTIKUU	Kentän ääni, henkilöstökysely (sähköinen kysely)
TOUKOKUU	Vuosisuunnitelman arviointi, palautus 16.5. mennessä Arviointiryhmä kokoontuu, arviointiraportti 2021-2022
KESÄKU	
HEINÄKU	
MUUT	Päivystysaikoina tieto kerätään palautelinkin kautta

Laaturungon arviointi pohjautuu Karvin varhaiskasvatuksen laatuindikaattoreihin.

Vuosisuunnitelman kehittämistavoitteiden toteutumista kuntatasolla arvioidaan asiakaskyselyn ja henkilöstökyselyn yhteydessä.

Päiväkodinjohtajat:	Ryhmät:
• oman toiminnan jatkuva arviointi • lasten vasujen lukeminen ja tarvittava tuki • ryhmävasujen lukeminen ja tarvittava tuki • ryhmien havainnointi ja tarvittava tuki • Laaturunko (yksikötaso)	• oman toiminnan jatkuva arviointi • lasten vasujen arviointi • ryhmävasun arviointi • ryhmävasujen ristiin lukeminen • Laaturunko (yksikötaso)

Varhaiskasvatuspalveluiden hallinto 2021-2022:

- Kuntakohtaisten arviointien toteuttaminen ja analysointi
- Arviointiraportin kokoaminen